

Byli Świadkowie Jehowy w Polsce na Wikipedii i ich skrókowa historia

dodane: 2018-04-10

Byli Świadkowie Jehowy w Polsce, to temat tabu wśród głosicieli Towarzystwa Strażnica. Jeśli się w ogóle mówi o nich wśród Świadków Jehowy, to nazywając ich pogardliwie "odstępcami". Nie wolno z nimi rozmawiać, ani się nawet witać, a coś dopiero powiedzieć o goszczeniu się. Nawet maile i smsy nie wchodzą w rachubę. Kim zatem są Byli Świadkowie Jehowy w Polsce, że nawet Wikipedia nie miała dla nich miejsca w swej encyklopedii? Nasz artykuł odpowiada na to pytanie i opisuje ich historię.

Byli Świadkowie Jehowy w Polsce na Wikipedii i ich skrókowa historia

Na początku podajemy tytuły rozdziałów, z których składa się nasz tekst:

Wikipedia i ruch Byli Świadkowie Jehowy w Polsce

Początki porzucania organizacji Świadków Jehowy w Polsce

Pierwsze zorganizowane grupki byłych Świadków Jehowy w Polsce

Zorganizowane grupy byłych Świadków Jehowy w Polsce w erze Internetu

Dawne odejścia z Towarzystwa Strażnica w Polsce

Książki napisane przez byłych Świadków Jehowy i wydane w Polsce

Wikipedia i ruch *Byli Świadkowie Jehowy w Polsce*

Całkiem niedawno, bo 29 marca 2018 roku, zostało założone przez byłych Świadków Jehowy na Wikipedii specjalistyczne hasło *Byli Świadkowie Jehowy w Polsce*.

Niestety po zaledwie dobie zostało ono pod osłoną nocy usunięte przez administrację Wikipedii.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Byli_%C5%9Awiadkowie_Jehowy_w_Polsce

Dlaczego?

Różne były powody kasacji tego hasła, co widoczne było już podczas dyskusji nad nim (na samym początku zamieszczono słowa „Dyskusje nad usunięciem artykułów”). Argumentowano, że nikt nie zakłada hasel typu „byli zielonoświątkowcy” czy „byli księża katolicy”. Pisano, że treści są napastliwe i wrogi jest rzekomo cel ruchu. Podano, że przytaczane dane nie są wiarygodne, iż do prokuratury powinni zgłaszać się członkowie ruchu w sprawie pedofilii wśród Świadków Jehowy, a nie do encyklopedii, że nie spełniany jest warunek encyklopedyczności, itd.

Ważnym faktem jest też to, że wśród moderatorów na Wikipedii są też Świadkowie Jehowy oraz przynajmniej jeden z nich zasiada w kierownictwie polskiego oddziału tej wirtualnej encyklopedii.

Autor tego artykułu (W. Bednarski) miał okazję w przeszłości doświadczyć nieprzychylności moderatorów Wikipedii wobec siebie, gdy zmieniano treści w jego życiorysowym hasle oraz w innych hasłach tematycznych, w problematyce, którą się zajmuje od wielu lat. Doszło do tego, że nawet wyraziłem moją prośbę o usunięcie mego hasła, co nie zostało spełnione przez Wikipedię, gdyż ta treść to „własność społeczna” i ja nie mam prawa żądać usunięcia hasła o sobie!

W związku z powyższym *Byli Świadkowie Jehowy w Polsce* założyli nową grupę na Facebooku:

https://www.facebook.com/Byli-%C5%9Awiadkowie-Jehowy-w-Polsce-209079409844038/?modal=admin_todo_tour

Skąd wzięli się w Polsce byli Świadkowie Jehowy?

Jak powstał ich ruch? Czy gromadzą się? Ile osób zrzeszają?

Podajemy dane z usuniętego z Wikipedii hasła:

Byli Świadkowie Jehowy w Polsce

Nieformalna grupa społeczna byłych członków wyznania Świadkowie Jehowy w Polsce krystalizowała się od roku 2011. Jako grupa zjednoczeni są od roku 2015 wokoło jednego z for internetowych (<https://swiadkowiejehowywpolsce.org/index.php>). Osoby z tej grupy prowadzą także działalność na kilku grupowych profilach na Facebook. Byli Świadkowie Jehowy w Polsce angażują się w akcje społeczne mające na celu edukowanie społeczeństwa co do zagrożeń ze strony nowych ruchów religijnych i sekt. Działają też na rzecz społeczeństwa, informując co dzieje się w zborach Świadków Jehowy. Najczęściej ich działania skierowane są na informowanie o ostracyzmie (<http://przerzywamylczenie.pl/artykuly/ostracyzm-rozbijanie-rodzin.html>) czy pedofilii (<https://www.childabuseroyalcommission.gov.au/media-releases/report-jehovahs-witness-organisations-released>). Byli Świadkowie Jehowy w Polsce są też zaangażowani w pomoc osobom opuszczającym społeczność wyznania Świadków Jehowy. Do takiej pomocy Byli Świadkowie Jehowy w Polsce stworzyli Międzynarodową Mapkę Ex Świadków Jehowy i ich Przyjaciół (https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?ll=3.0690691355427173%2C0&z=2&mid=166Pry-1KlxQ8mi1E3cGHL_Mflc) – jest to pierwsza taka inicjatywa na świecie.

Ruch w swoich szeregach zrzesza następujące grupy osób:

1. Aktualnych Świadków Jehowy, którzy z różnych powodów nie mogą jeszcze opuścić tej organizacji (powiązania rodzinne, pracownicze, mieszkaniowe, strach przed ostracyzmem), oraz tych, którzy formalnie nie zostali jeszcze wykluczeni.

2. Byłych Świadków Jehowy, często długoletnich.

3. Niedoszłych Świadków Jehowy, to znaczy nieochrzczonych głosicieli i tych zainteresowanych, którzy przerwali proces studium czy znajomość ze Świadkami Jehowy.

4. Osoby, które mają w rodzinie Świadków Jehowy, chcące oderwać ich od organizacji, a pozyskać ponownie dla rodziny.

5. Osoby, które starają się wspomóc ich działalność, popierając ich idee.

Byli Świadkowie Jehowy w Polsce nie tworzą religii, ale zróżnicowany ruch skupiający: wyznawców chrześcijaństwa (należących i nie należących do kościołów), innych religii oraz osoby o nastawieniu ateistycznym i agnostycznym.

Liczba członków ruchu stale rośnie, wraz ze spadkiem liczby głosicieli Świadków Jehowy w Polsce. O ile w roku 2004 było 128 616 głosicieli Świadków Jehowy, z najlepszego miesiąca roku (Strażnica Nr 3, 2005 s. 21), to liczba ta spadła w roku 2017 do 118 036 głosicieli (Sprawozdanie z działalności w poszczególnych krajach 2018 s. 4). Setki osób rocznie, z tych 10 000 osób, które odeszło z organizacji Świadków Jehowy w latach 2004-2017, zasila cały czas ruch Byłych Świadków Jehowy w Polsce.

==== Akcje społeczne ====

Byli Świadkowie Jehowy są bardzo zaangażowani w działania społeczne. W wielu miastach w Polsce organizowane są różne akcje informujące o zagrożeniach ze strony Świadków Jehowy. Do najczęstszych należy ostracyzm, pedofilia, rozbijanie rodzin.

===== Dzień Pamięci Ofiar Strażnicy =====

Każdego roku na całym świecie 26 lipca Byli Świadkowie Jehowy organizują akcję Dzień Pamięci Ofiar Strażnicy (<https://watchtowervictimsmemorialday.com/>). Podczas tej akcji zwracają uwagę na samobójstwa osób dotkniętych ostracyzmem ze strony rodziny, która pozostaje lojalna wobec polityki Strażnicy mówiącej by porzucić wszelkie kontakty z byłymi Świadkami Jehowy (Strażnica z 15 stycznia 2013, strona 16, akapit 19 wyd. Watch Tower Bible and Tract Society of

Pennsylvania. Strażnica z 1 października 2001, strona 17, akapit 16 wyd. Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania) Podczas akcji zwracają też uwagę na śmierć dzieci, których rodzice nie zgodzili się na podanie im krwi. Owocem ich działań jest między innymi wydanie pierwszej w Polsce książki krytycznej na temat krwi i transfuzji odrzucanej przez Świadków Jehowy (Czy Świadkowie Jehowy są kompetentni w orzekaniu o transfuzji krwi? Małe vademecum dla środowiska medycznego i krytyka nauki Towarzystwa Strażnica, W. Bednarski, Gdańsk 2017). Publikację tą, dzięki byłym Świadkom Jehowy, otrzymało w darze ponad 1000 szpitali i bibliotek.

===== PrzerwywamyMilczenie.pl =====

Polska Akcja społeczna Centrum Edukacji i Obywatelskich Inicjatyw Społecznych, grupy mającej na celu edukowanie społeczeństwa w zakresie grup religijnych wysokiej kontroli i takich o profilu sekciarskim. Do takich grup wielu zalicza związek Świadków Jehowy. Akcja odbywała się na terenie Warszawy, a obecnie dostępna jest strona internetowa akcji PrzerwywamyMilczenie.pl (<http://przerwywamymilczenie.pl>), na której znajdują się artykuły związane z tematem akcji. W związku z tym Byli Świadkowie Jehowy w Polsce popierają stanowisko wielu krajów, o którym sami Świadkowie Jehowy piszą następująco: „Coraz więcej rządów zarówno w krajach chrześcijańskich, jak i w innych ‘wynosi się’ ponad sług Jehowy Zastępów, ponad Jego Świadków, pogardliwie traktując ich jako »sektę«” (Strażnica 01.03 1996 s. 14).

Nic więcej Byli Świadkowie Jehowy w Polsce nie zdążyli uzupełnić w tym encyklopedycznym haśle, gdyż w ciągu doby zostało ono usunięte przez administrację Wikipedii.

Po nim w tej encyklopedii pozostała pusta strona:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Byli_%C5%9Awiadkowie_Jehowy_w_Polsce

oraz tekst dyskusji w Poczekalni:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Poczekalnia/artyku%C5%82y/2018:03:29:Byli_%C5%9Awiadkowie_Jehowy_w_Polsce#Byli_%C5%9Awiadkowie_Jehowy_w_Polsce

Czy to jest wolność myśli i słowa ze strony Wikipedii?

Dlaczego wielotysięczny ruch nie może mieć swego hasła w tej encyklopedii?

Czy jest on zagrożeniem dla kogokolwiek?

Z powodu zlekceważenia Byłych Świadków Jehowy w Polsce, przez administrację Wikipedii, autor tego tekstu postanowił przedstawić historię tego ruchu i jego dokonania, co opisuje poniżej.

W poniższym artykule opisano osoby, które zaliczane są do ofiar Towarzystwa Strażnica:

Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Strażnicy - 26 lipca (cz. 1-2)

<https://www.apologetyka.info/swiadkowie-jehowy/miedzynarodowy-dzien-pamieci-ofiar-straznicy-26-lipca-cz-1,1496.htm>

<https://www.apologetyka.info/swiadkowie-jehowy/miedzynarodowy-dzien-pamieci-ofiar-straznicy-26-lipca-cz-2,1498.htm>

Początki porzucania organizacji Świadków Jehowy w Polsce

W Polsce Świadkowie Jehowy w dużym stopniu porzucali swoją organizację po zawodzie roku 1975. Niestety nie posiadamy danych liczbowych z tamtego okresu, gdyż w tamtym czasie w naszym kraju działali oni nielegalnie (do roku 1989), więc żadnych statystyk nie upubliczniano. Wiemy zaś, że w tamtym czasie ubytki głosicieli były na całym świecie, o czym ta organizacja sama kilka razy pisała:

„Według chronologii biblijnej w roku 1975 minęło 6000 lat dziejów ludzkości, nie rozpoczął się jednak wielki ucisk, choć niektórzy liczyli na to” (*Nasza Służba Królestwa* Nr 3, 1978 s. 7).

„Na przykład ostatnio w połowie lat siedemdziesiątych niektórzy znani starsi zaczęli okazywać niezadowolenie, doszedłszy do wniosku, iż obwieszczanie orędzia Królestwa przez świadczenie od domu do domu, jak to robili apostołowie Jezusa, uwłacza ich godności (...). Woleli za to wrócić do nauk babilońskich. Przebiegle próbowali posiać wątpliwości co do tego, czy istotnie żyjemy w ‘dniach ostatnich’, i przyhamować rozwój działalności Świadków Jehowy (2 Piotra 3:3, 4). W końcu musieli zostać wykluczeni ze społeczności” (*Strażnica* Rok CVII [1986] Nr 24 s. 18).

„[Meksyk] Z rokiem 1975 i jego znaczeniem w urzeczywistnieniu zamierzenia Jehowy wiązano duże oczekiwania. Niektórzy nastawiali się na to, że w tym roku stary system spotka zagłada i nastanie Boży nowy świat. Kiedy te nadzieje się nie ziściły, ten i ów przestał służyć Bogu. Niektórzy stali się odstępcami. Ale ogromna większość Świadków Jehowy kierowała się miłością do Boga. Wiedzieli, że Jego Słowo nigdy nie zawodzi” (*Rocznik Świadków Jehowy 1995* s. 227).

„Wielu doznało zawodu również w roku 1975, gdy nie spełniły się ich nadzieje związane z nastaniem Millennium. W rezultacie część osób opuściła organizację. Inni próbowali podkopać wiarę współwyznawców i musieli zostać wykluczeni. Przyczyną niewątpliwie mogło być rozczarowanie, ale niekiedy chodziło o coś więcej. (...) Pewne jednostki nie porzestały jednak na półściu swoją drogą; zajądłe przeciwstawiały się organizacji, do której przedtem należały, i zaczęły szerzyć swe poglądy za pomocą prasy i telewizji. Niemniej takich osób było stosunkowo niewiele” (*Świadkowie Jehowy - głosiciele Królestwa Bożego* 1995 s. 633).

„[Filipiny] Dzieło się rozwijało i wciąż rosły szeregi głosicieli - w roku 1975 ich liczba przekroczyła 77 000. (...) Niestety, sporo przestało Go wielbić, gdy w roku 1975 nie nadszedł koniec obecnego systemu rzeczy. Do roku 1979 liczba głosicieli spadła poniżej 59 000. (...) ‘Niektórzy ochrzcili się ze względu na rok 1975 i przez kilka lat trzymali się prawdy. Po roku 1975 odeszli’.” (*Rocznik Świadków Jehowy 2003* s. 162).

„Lojalni słudzy Boży energicznie wkroczyli w lata osiemdziesiąte XX wieku. Pojawienie się niewielkiej liczby odstępców mogło być przyczyną zwolnienia tempa działalności w drugiej połowie poprzedniego dziesięciolecia, kiedy to roczna przeciętna przyrostu w szeregach aktywnych Świadków Jehowy spadła do poziomu poniżej 1 procentu” (*Strażnica* Rok CVII [1986] Nr 24 s. 18).

Autor miał okazję poznać osobiście Świadków Jehowy, którzy opuścili organizację po zawodzie roku 1975. Jednak nie tworzyli oni wtedy żadnego ruchu, choć słyszało się o przynajmniej jednej niezależnej grupie „polskich Świadków Jehowy” w jednym z województw Polski północnej, która uznawała tylko publikacje sprzed kampanii roku 1975.

Po roku 1989, gdy zarejestrowano Świadków Jehowy w naszym kraju, pod nazwą *Strażnica - Towarzystwo Biblijne i Traktatowe, Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy w Polsce*, nastąpił wśród nich entuzjazm.

Oto przykładowe wzrosty roczne z tamtego czasu i liczba chrztów, zestawione dla porównania z ostatnimi latami:

1990 r. - 11 387 ochrzczonych, wzrost 6% (*Strażnica* Nr 1, 1991 s. 20);

1991 r. - 10 842 ochrzczonych, wzrost 6% (*Strażnica* Nr 1, 1992 s. 12);

1992 r. - 8 376 ochrzczonych, wzrost 6% (*Strażnica* Nr 1, 1993 s. 14);

2016 r. – 1 740 ochrzczonych, spadek -2% (*Rocznik Świadków Jehowy 2017* s. 184-185).

2018 r. – 1 508 ochrzczonych, spadek -1% (*Sprawozdanie z działalności Świadków Jehowy na całym świecie w roku służbowym 2018* s. 4).

2020 r. – 999 ochrzczonych, spadek -3% (*Sprawozdanie z działalności Świadków Jehowy na całym świecie w roku służbowym 2020* s. 4).

Dzisiaj polscy Świadkowie Jehowy, pod względem liczby głosicieli, powrócili do stanu z roku 1994, a więc widać wyraźnie jak wielu głosicieli opuszcza tę organizację:

1994 r. – przeciętna liczba głosicieli: 115 778 (najwyższa: 117 958), wzrost 5% (*Strażnica* Nr 1, 1995 s. 14);

2005 r. – przeciętna liczba głosicieli: 127 729 (najwyższa: 128 519), wzrost 0% (*Strażnica* Nr 3, 2006 s. 29);

2017 r. – nie podano przeciętnej liczby głosicieli (najwyższa: 118 036), spadek -1% (*Sprawozdanie z działalności Świadków Jehowy na całym świecie w roku służbowym 2017* s. 4).

2018 r. – nie podano przeciętnej liczby głosicieli (najwyższa: 116 299), spadek -1% (*Sprawozdanie z działalności Świadków Jehowy na całym świecie w roku służbowym 2018* s. 4).

2019 r. – przeciętna liczba głosicieli: 114 542 (najwyższa: 115 229), spadek -1% (*Sprawozdanie z działalności Świadków Jehowy na całym świecie w roku służbowym 2019* s. 4).

2020 r. – przeciętna liczba głosicieli: 111 178 (najwyższa: 113 980), spadek -3% (*Sprawozdanie z działalności Świadków Jehowy na całym świecie w roku służbowym 2020* s. 4).

Pierwsze zorganizowane grupki byłych Świadków Jehowy w Polsce

Już pod koniec lat 80. XX wieku pojawiły się w Polsce pierwsze grupki byłych Świadków Jehowy.

Powstało wtedy *Biuro Informacyjne Byłych Świadków Jehowy*, założone przez jednego z byłych Świadków Jehowy, który wydawał biuletyn (kilka czy kilkanaście numerów). Pojawiały się w nim nazwiska Neuberg i Szwedka oraz współpracującego z nimi Niemca pochodzenia polskiego nazwiskiem Niewierzol. Był on podobno 37 lat w organizacji, będąc nawet nadzorcą okręgu (w roku 2014 zlikwidowano tę funkcję).

W tym czasie pojawiła się też fundacja *Słowo Nadziei* (Gdynia) T. Połgenska (były pionier specjalny), która do dziś wydaje swoje czasopismo pod tym tytułem (np. numer 15 ukazał się w roku 1990, wcześniejsze w roku 1989). Dzięki tej fundacji ukazały się dwie cenne książki dotyczące nauk i historii Świadków Jehowy, dostępne też w wersji PDF:

Kryzys sumienia R. Franz 1997;

https://www.chlebznieba.pl/assets/files/pdf/KRYZYS_SUMIENIA.pdf

Kwestia czasów pogan. Krytyczna analiza chronologii Świadków Jehowy C. O. Jonsson 2002;

<http://sn.org.pl/files/ksiazki/Kwestia%20Czasow%20Pogan.pdf>

W tamtych latach wśród katolickich działaczy pojawił się pomysł powołania stowarzyszenia *Effatha* (powstało w roku 1989; pierwszy prezes T. Kunda), które skupiało także byłych Świadków Jehowy, którzy wracali na łono Kościoła Katolickiego (wydawano też czasopismo pt. *Effatha – Otwórz się!*, od grudnia 1990 roku do roku 1997).

Jeden z uczestników zjazdów tego ruchu (J. Stefańczak) przetłumaczył i opublikował film, w którym występuje kilku byłych Świadków Jehowy, między innymi R. Franz i C. O. Jonsson.

https://www.youtube.com/watch?v=zP9i2G9U_AA&feature=youtu.be

Przetłumaczył też na język polski broszurę dwóch znanych byłych Świadków Jehowy:

Chretien L., Bergman J., *Świadkowie Jehowy a zdrowie psychiczne*, (Koszalin 1990).

Kontynuatorem wymienionego czasopisma był kwartalnik pt. *Sekty i Fakty* (wydawany w latach 1998-2010). Przez wiele lat redaktorem naczelnym jego był Grzegorz Fels, autor trzech książek o sektach, w tym dwóch o Świadkach Jehowy (ostatnia: *Byliśmy ofiarami ofiar* 2018) i ruchu Hare Krysna.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Sekty_i_Fakty

W jednym z jego numerów ukazały się dwa wywiady z Raymondem Franzem (1922-2010; członek Ciała Kierowniczego Świadków Jehowy w latach 1971-1980), opublikowane po jego wizycie w Poznaniu w roku 2007 (*Sekty i Fakty* Nr 34, 1/2008, s. 8-18). Opublikowano je tu:

<https://sjwp.pl/kryzys-sumienia-r-franz/dwa-wywiady-r-franza-2007-r-sekty-i-fakty/msg131699/#msg131699>

http://piotrandryszczak.pl/raymond_franz.html

Początkowo jednak nie były to instytucje czy publikacje, które by masowo oblegane były i rozchwytywane przez byłych głosicieli *Strażnicy*.

Tak było przed erą Internetu.

Trzeba tu dodać, że we wczesnych latach 90. XX wieku *Kościół Adwentystów Dnia Siódmego* szczylił się tym, że dziesięć procent jego wiernych stanowili byli Świadkowie Jehowy. Czy dziś jest tak nadal? Wydaje się, że nie. Dzisiaj byli Świadkowie Jehowy mają większy wybór wyznań religijnych, niż za czasów tak zwanej komunij.

Zorganizowane grupy byłych Świadków Jehowy w Polsce w erze Internetu

W roku 1999 jeden z ewangelików (J. Zabiello) założył w Internecie stronę zajmującą się problematyką Świadków Jehowy.

<https://watchtower.org.pl/index.php>

Odwiedzało ją bardzo wielu byłych Świadków Jehowy. Z czasem (od roku 2003) powstało też związane z nią forum [watchtower.org.pl](https://watchtower.org.pl/forum/):

<https://watchtower.org.pl/forum/>

Mniej więcej w tym samym czasie (od roku 2000) zaistniała nowa strona internetowa byłego Świadka Jehowy o pseudonimie i nicku Iszbin (miała ona też forum dyskusyjne). Jej archiwum zachowane zostało do dziś na innych stronach:

<https://watchtower.org.pl/iszbin/brooklyn.htm>

<http://brooklynspbo.pl/>

<https://web.archive.org/web/20150519164642/http://www.brooklyn.org.pl/>

Postacią znaną w tamtym okresie był były starszy zboru Świadków Jehowy o nicku Liberal, jeden z najlepszych znawców problematyki medycyny i krwi w nauce Towarzystwa Strażnica. Prowadził on też stronę internetową, dotyczącą tej tematyki, którą odwiedzało wielu aktualnych i byłych Świadków Jehowy, a która już nie istnieje pod tym adresem:

<http://ajwrb.fm.interiowo.pl/medycyna/please.html>

Jej amerykański oryginał istnieje nadal:

<http://ajwrb.org/>

Liberal pozostawił też po swej działalności inną stronę tematyczną dotyczącą Świadków Jehowy, to znaczy *Watchtower prawdziwe oblicze*:

<http://web.archive.org/web/20161002173140/http://prawdziweobliczewts.info:80/index.html>

Posiada też stronę Chomika z bogatym zbiorem niedostępnej literatury Towarzystwa Strażnica:

<http://chomikuj.pl/WTLibrary?b=1>

Te strony internetowe i fora zatrzymały się w pewnym momencie w rozwoju, a ich miejsce zajęły inne.

Wpierw od roku 2011 zaczęło działać nowe forum, które miało przez 4 lata bardzo dużą oglądalność i wielką liczbę sympatyków (z czasem wielu z nich utworzyło kolejne nowe forum):

<https://watchtower-forum.pl>

Pamiętam, gdy ono zostało założone, to jeden z forumowiczów, byłych Świadków Jehowy, napisał: „wreszcie jesteśmy u siebie”!

Założycielem i pierwszym administratorem tego forum był były Świadek Jehowy o nicku pawdob7.

Później, w roku 2012, powstało *Stowarzyszenie „Wyzwoleni”*. Pomysłodawcą stowarzyszenia i pierwszym jego prezesem był Stanisław Chłóściński, który współdziałał z Jackiem Zahorskim, wiceprezesem (<http://jw-ex.pl/o-mnie/>).

Stowarzyszenie, pomimo początkowego szerokiego działania (szczególnie akcje edukacyjne), namacalnie ograniczyło swoją działalność, co wiązało się ze zmianą jego kierownictwa:

<http://wyzwoleni.org/>

W roku 2015 powstało nowe forum byłych Świadków Jehowy, założone przez długoletniego Świadka Jehowy o nicku Gedeon (S. Chłóściński), który nadał mu nazwę *Świadkowie Jehowy w Polsce*. Nazwa forum jest identyczna, jak organizacji Świadków Jehowy w naszym kraju, co wiele osób wprowadza w zakłopotanie.

<https://sjwp.pl/index.php>

Dawny adres: <https://swiadkowiejehowywpolsce.org/index.php>

Z jego inicjatywy powstała też ostatnio grupa *Byli Świadkowie Jehowy w Polsce* na Facebooku:

https://www.facebook.com/Byli-%C5%9Awiadkowie-Jehowy-w-Polsce-209079409844038/?modal=admin_todo_tour

Forum cieszy się wielką popularnością wśród tak zwanych „exów” (czyli byłych Świadków Jehowy) oraz wśród ludzi zainteresowanych problemem Świadków Jehowy. Gromadzi ono ponad 1100 uczestników i setki, jeśli nie tysiące, odwiedzających.

Uczestnicy forum podejmują akcje, o których wspomniano w notatce z nieistniejącego hasła z Wikipedii (patrz powyżej). Działalność ich ma raczej charakter społeczny i edukacyjny, a nie religijny (dla każdego z nich religia jest prywatną ich sprawą).

Dzięki współpracy z nimi autor tego artykułu (W. Bednarski) mógł wydać kilka książek dotyczących zmienności nauk Towarzystwa Strażnica, jego prorostw i kwestii transfuzji krwi. Choć jest katolikiem, to współpracował dotychczas ze wszystkimi z wymienionych ruchów. Nie zawsze i nie przez wszystkich był odpowiednio rozumiany i akceptowany, ale z czasem współpraca układała się tak, jak powinna.

Z inicjatywy Gedeona (Stanisław Chłóściński) uczestnicy forum podejmują różne działania, gdyż zarejestrowane zostało też *Centrum Edukacji i Obywatelskich Inicjatyw Społecznych* (2015 r.), pod patronatem którego są one organizowane. Między innymi kilka razy były wygłaszane przez nich konferencje na Uniwersytecie Toruńskim podczas sympozjum o sektach, nowych ruchach religijnych i zagrożeniach z ich stron (patrz też powyżej inne działania wymienione w nieistniejącym hasle na Wikipedii). Członkowie ruchu udzielili kilku wywiadów mediom. Najczęściej wspomniany S. Chłóściński:

<http://jw-ex.pl/prasa/gazeta-wyborcza-wywiad-s-chloscinskiego/>

http://wyborcza.pl/duzyformat/1,127290,16695760,Byli_swiatek_Jehowy_Nie_jestem_gnojem_na_polu.html

<https://dziendobry.tvn.pl/video,2064,n/ze-swiatek-jehowy-sie-nie-odchodzi,148700.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=oLeIOzWeY3M>

<https://www.youtube.com/watch?v=vCrkC7cPoxk&feature=share>

<https://www.youtube.com/watch?v=IEN6mwAARVM&feature=share>

<https://www.youtube.com/watch?v=8xDBwSap49I&feature=share>

<https://www.youtube.com/watch?v=GjAL5gRoEKc&feature=share>

<https://www.youtube.com/watch?v=spkBqsj4oY&feature=share>

https://www.youtube.com/watch?v=rY_IDEv349M&feature=share

<https://www.youtube.com/watch?v=vAafnmac60&feature=share>

Ostatnio opublikowano to, co miała do powiedzenia, Sara Andrychiewicz:

<https://kobieta.wp.pl/bylam-molestowana-mam-depresje-bycie-swiatekiem-jehowy-najwieksze-pietno-odciska-na-kobietach-6237207593793153a>

<http://pytanienasniadanie.tvp.pl/36769824/sara-andrychiewicz-bylam-swiatekiem-jehowy>

Prowadzi ona też z mężem kanał filmowy: <https://www.youtube.com/channel/UCbY2IhK3PIxEnmcRbItBORw>

Także blog: <https://sarapisze.pl/>

Zbiór innych medialnych wywiadów i artykułów, dotyczących tych i innych byłych Świadków Jehowy, zainteresowany znajdzie pod poniższym adresem:

Z ich inicjatywy powstała też strona internetowa z artykułami:

<http://przerywamymilczenie.pl>

Kolejnym owocem działalności ruchu jest stworzone (w 2016 r.), przez jednego z jego działaczy, archiwum publikacji Towarzystwa Strażnica, do których wielu z byłych głosicieli tej organizacji nie miało wcześniej nigdy dostępu:

<https://wtsarchive.com/>

Wiele z tych osób udzielało się jeszcze na pierwszym wspomnianym forum w roku 2003 (niektórzy z nich mieli wtedy inne poglądy i spojrzenie na wiele spraw, niż dziś).

Oto kilkadziesiąt osób (tylko „exów”), które są najbardziej aktywne na forum (według liczby postów) i podczas różnych działań ruchu:

Gedeon, M, Iza, Alek, KaiserSoze, Dianne, Estera, Robert Dworak (Berlin), NNN, Gorszyciel, Nemo, P, Tazla, Baran, Cegla, Dietrich, Dorkas, DonnieDarkoJG, Efektmotyla, ewa11, Sebastian, Abba, dziewczatka, Exodus, falafel, fantom, gangas, gerontas, Gremczak, Harnaś, Lechita, Liberal, Lila, Listonosz, Martin, Matylda, Mav, Moyses, Nadasznyi, Natan, NiepokornaHadra, Opatowianin, ogórek kiszony, parasin, pies berneński, PoProstuJa, Proctor, Puszek, Reskator, rychar, Safari, Salome, salvat, rzeski, sajmon, sawaszi, Skarbnik, josh82, Stanisław Kłoczek, Startek, Szarańcza, Szycha, Szyszoonia, Szear-Jaszub, Tadeusz, todd, TomBombadil, Trinity, ufoludek, Vilgefoltz, Villa Ella, Weteran, Córka Weterana, Widzę Mroki, Woland, wrzesien, wspaniale, zaocznie wywalony, zawsze letni, zenobia, zero1, A, accurate, 0.00, Agalloch, Agnesja, Anakin Darth, anonim, Ariana, Arvena, Asturia, Bożydar, Brat Jaracz, Brat Kardyga, bruce lee, chmura, Cielec Kierowniczy, coma, czarnaowca, CzarnySmok, Czuwający, Deborah. donadams, franki, Gandalf Szary, GdzieTaPrawda, Giwon, Gorg, gorolik, Helleboris, Inka, Iskierka, Izaaa, Jaaqob, janeczek, jankowski82, Jozue, Julita, karafka, Krzychu, Lame Dog, Lebiada, Lena, Litwin, Lucyfer, lukasz84gl, Lunkaa, dezet70, Rajski Ptak, marek, Michu72, Milla83, mobydick, morwa, muminka, Nabonit, niewierzacy, nulka, O Yeah Bunny!, on-on, owcaJehowy, pabik, Panter, peleg, piotr slezynier, pitekanthrop, Polinux, preampusDistortus(), Prot, ravas, Rob Roy, Skaner, skywalker, Ślepy, spokojnyalek, spychszymon4454, Halina, sunshine, sylvia, Sztyrlyc, TakaJakWy, Thialve, Trzecia Owca, Trzy Kominy, Uświadomiona, Vanad, Vida, viola, Vog, Walt Kowalski, wind of change, zagubiona owca, zona_abrahama, Żółwik, Zvi, Zwolennik Świeczki, ZłoteDziecko, Petrus, SJ23, Alicja_W, abece.

Jeśli chcesz te osoby poznać osobiście, a wielu z nich znać nie tylko z nicków, to wystarczy zarejestrować się na tym ich forum. Niektórzy z byłych Świadków Jehowy udzielają się również w kilku grupach na Facebooku. Wiele z nich na forum opisało swoje odejście z organizacji Świadków Jehowy i swe wcześniejsze życie z nią związane.

Różne są powody anonimowości niektórych byłych, czy nadal aktualnych Świadków Jehowy. Powszechnie znany jest ostracyzm stosowany w tej organizacji i z tego powodu niektórzy z nich nadal muszą ‘udawać’ bycie Świadkiem Jehowy. Związane jest to ze wspólnym zamieszkiwaniem z gorliwymi Świadcami Jehowy, życiem rodzinnym, pracą w firmie rodzinnej lub prowadzonej przez kogoś z organizacji, kręgami towarzyskimi. Niektórzy z nich po prostu nie chcą być przesłuchiwanymi przez „zborowy komitet sądowniczy”. Dlatego niektóre osoby latami prowadzą jakby podwójne życie, oczekując na stosowną chwilę na definitywne opuszczenie organizacji. Inni tkwią w organizacji tylko dlatego, by wyciągnąć z niej członka rodziny czy znajomych. Nie mogliby uczynić tego będąc już poza nią, a przynajmniej byłoby to utrudnione.

Prócz tego istnieje dziś kilka mniejszych grup byłych Świadków Jehowy, związanych w pewnym stopniu z protestantyzmem (ewangelicznym) lub ‘niezależnym od nikogo chrześcijaństwem’. Stowarzyszenia te, czasem nieformalne, mają w dużym stopniu charakter religijny (w niektórych organizowane są chrzty i Pamiątka; ustalana jest doktryna, np. grupy T. Polgenska czy K. Pomazańcowego [pseudonim]) oraz posiadają też swe strony internetowe i publikują filmy. W większości pojawiły się one już po roku 2010, a niektóre dopiero w roku 2015.

Oto te najbardziej znane, które przede wszystkim zajmują się publikowaniem filmów:

https://www.youtube.com/channel/UC78S1vL3Y_I8SKnLWmoXL4w

<https://www.youtube.com/channel/UCpjMMuLU99exn7mPBgnQQRQ>

<https://www.youtube.com/channel/UCjgEXT8j-4MW1K7-EuAOFEw>

<https://www.youtube.com/channel/UCaXJH5N2JGPkeAiAGNb6GuA>

Niektóre z tych grup organizują cykliczne zjazdy i konferencje.

Najbardziej znaną grupą (ponadwyznaniową czy niekonfesyjną) jest *Apollos*.

<http://apollos.org.pl/>

Między innymi dzięki niej powstała w roku 2006 nowa wersja książki Raymonda Franza pt. *Kryzys sumienia* (poniżej fragment w PDF).

http://www.ks.design.com.pl/kryzys_sumienia.pdf

Opublikowano też po polsku dwie książki znanego na Zachodzie innego byłego Świadka Jehowy Davida A. Reeda (*Odpowiedzi dla Świadków Jehowy według wersetów 2008; Odpowiedzi dla Świadków Jehowy według tematów 2011*; obie tłumaczył Sz. Matusiak).

Znanym członkiem tej grupy jest wspomniany Szymon Matusiak (były starszy zboru Świadków Jehowy; obecnie ewangeliczny chrześcijanin). Był on tłumaczem Raymonda Franza podczas jego wizyty w Poznaniu (2007 r.), którą zorganizowali właśnie przyszli członkowie ruchu *Apollos* (działali nieformalnie od roku 2005, a formalnie od ok. 2010 r.). Brał on również udział w przygotowaniu powyższego wydania *Kryzysu sumienia*.

Apollos zamieścił też film o tej tematyce:

https://www.youtube.com/watch?v=CgM-IvZA_4c&feature=youtu.be

W roku 2005 narodził się też inny ruch byłych Świadków Jehowy – *Berea*. Został on zainicjowany przez byłego nadzorcę obwodu Krzysztofa Gołębiowskiego. Przez kilka lat członkowie tego ruchu organizowali spotkania dla aktualnych i byłych Świadków Jehowy w sali należącej do Kościoła Wolnych Chrześcijan w Świętochłowicach Z czasem *Chrześcijański Ośrodek Edukacyjny „Berea”* przestał być propozycją skierowaną jedynie do byłych lub wątpliwych Świadków Jehowy, stając się regionalną szkołą biblijną o profilu protestanckim (ewangelikalnym).

<http://berea.edu.pl/>

Trzeba też wspomnieć o kilkunastu grupach byłych Świadków Jehowy istniejących na Facebooku oraz o kilku mniejszych forach dyskusyjnych (byli Świadcami Jehowy stanowią tam czasem mniejszość) i prywatnych blogach. Różny był i jest czas ich funkcjonowania i ciągle powstają nowe, więc nie podajemy ich nazw i adresów. Często te same osoby biorą udział w różnych tych inicjatywach. Czasem są to grupy mieszane, a więc takie, w których polemizują ze sobą byli i aktualni Świadcami Jehowy.

Wiele byłych Świadków Jehowy korzysta też z informacji zawartych na stronie internetowej Piotra Andryszczaka, który choć nie był Świadkiem Jehowy, to jednak na bardzo bliską osobę ze swej rodziny w tej organizacji.

Strona ta charakteryzuje się tym, że zawiera tysiące fotokopii ze starych i nowych publikacji Towarzystwa Strażnica, które przydają się wielu byłym Świadcami Jehowy.

<http://piotrandryszczak.pl/>

Kolejna inicjatywa byłych Świadków Jehowy to witryna *Kochamy Was*:

<https://kochamywas.pl/>
<https://www.facebook.com/kochamywas/>

Dawne odejścia z Towarzystwa Strażnica w Polsce

Oczywiście odejścia w Polsce z Towarzystwa Strażnica całych grup głosicieli istniały już po roku 1925, ale miały one inny charakter niż dziś. Wtedy ‘odstępcy’ tworzyli nowe grupy badaczy Pisma Świętego, wierne nauce poprzedniego prezesa C. T. Russella (zm. 1916). Był to bunt przeciw prezesowi J. F. Rutherfordowi (zm. 1942), który skompromitował się prorocstwem o roku 1925 i zaczął ukrać niezależność zborów. Oto tylko dwa teksty obrazujące sytuację w tamtym czasie:

„*Rok 1925 czasem rozdzielania*

Dla C. Kasprzykowskiego, który po pierwszej wojnie światowej tyle dobrego zrobił dla braci, niestety pycha stała się później przeszkodą w kroczeniu drogą prawdy. Unosząc się wygórowaną ambicją, początkowo tylko odrzucał udzielane mu rady, z czasem jednak przeobraził się w jawnego przeciwnika swoich dawnych przyjaciół. A gdy *Strażnica* zaczęła kłaść coraz większy nacisk na obowiązującą każdego powinność głoszenia dobrej nowiny, przyłączyli się do niego inni, którzy woleli się ograniczyć do słuchania. W zborze warszawskim już od pewnego czasu zaznaczało się rozdwojenie, ale dla zachowania pozorów jedności zgromadzano się razem. Problem ujawnił się z całą ostrością w roku 1925, w okresie Pamiątki. Z trzytysięcznego zboru zaledwie około 30 lojalnych obchodziło ją zgodnie z zaleceniami Towarzystwa. Fala podobnych zdarzeń wkrótce potem przetoczyła się przez inne zbory. Na przykład w Łodzi z około 150 osób nie dało się zwieść tylko 3 braci i 6 sióstr; lojalnie kontynuowali oni urządzanie zebrań i studiowanie Słowa Bożego z pomocą publikacji Towarzystwa” (*Rocznik Świadków Jehowy 1994* s. 187-188).

„*Rok 1925 czasem rozdzielania* (...) W całym kraju część braci służyła Bogu przede wszystkim ze względu na nagrodę w niebie, którą według swego przekonania mieli otrzymać najpóźniej w roku 1925. Kiedy rok ten minął, wielu osłabło duchowo lub nawet odpadło. W tym czasie bardzo zaktywizowały się różne ugrupowania opozycyjne, usiłujące podkopać albo wręcz przejąć nasze zbory. Trzy z nich przetrwały do chwili obecnej” (*Rocznik Świadków Jehowy 1994* s. 187, 188).

Trzeba tu dodać, że trzy grupy badaczy Pisma Świętego, z których dwie zainicjował Cz. Kasprzykowski (prócz grupy Towarzystwa Strażnica), istnieją w Polsce do dziś, o czym wspomniano w powyższym fragmencie.

Widzimy z powyższego, jak długi i różnorodny był i jest w Polsce proces wyłaniania się grup byłych Świadków Jehowy, przy czym ma on tendencje nasilające się. Byli Świadkowie Jehowy nie tylko odchodzą od Towarzystwa Strażnica, ale wielu też od jego zwyczajów i nauk. Niektórzy z nich wracają do chrześcijaństwa, innego, niż znali z publikacji tej organizacji. Inni wybierają sobie odmienną formę życia, albo z Bogiem, albo bez. Jednak większość z nich pragnie pomagać innym, nadal tkwiącym w strukturach organizacji *Świadków Jehowy w Polsce*.

Książki napisane przez byłych Świadków Jehowy i wydane w Polsce

Wymieniamy tu książki napisane przez zagranicznych i polskich byłych Świadków Jehowy wydane w Polsce. W kilku przypadkach tłumaczem lub przeprowadzającym korektę był Sz. Matusiak (pierwsze cztery wymienione książki):

Franz R. V., *Kryzys sumienia*, (Gdynia 1997, wyd. Koncept Design 2006).

Jonsson C. O., *Kwestia czasów pogan. Krytyczna analiza chronologii Świadków Jehowy*, (Gdynia 2002).

Reed D. A., *Odpowiedzi dla Świadków Jehowy według wersetów* (wyd. Koncept Design 2008).

Reed D. A., *Odpowiedzi dla Świadków Jehowy według tematów* (wyd. Koncept Design 2011).

Chretien L., Bergman J., *Świadkowie Jehowy a zdrowie psychiczne*, (Koszalin 1990).

Schnell W. J., *Trzydzieści lat w niewoli Strażnicy*, (Warszawa 1961; nowa edycja wyd. Słowo Nadziei, Gdynia 2001).

Schnell W. J., *Ku światłu chrześcijaństwa*, (Warszawa 1964).

Solak R., *Prorocy z Brooklynu — wspomnienia byłego świadka Jehowy*, (Toruń 1992).

Twisselmann H. J., *Od świadka Jehowy do świadka Jezusa Chrystusa*, (Warszawa 1994).

Pape G., *Byłem Świadkiem Jehowy*, (Warszawa 1991).

Guindon K., *Prawda was wyzwoli*, (Kraków 1995).

Chesed N., *Inny Jezus, inny duch, inna Ewangelia*, (wyd. Koncept Design 2008).

Matusiak Sz. (współautor W. Bednarski), *Zmienne nauki Świadków Jehowy. Najważniejsze zmiany w doktrynie Towarzystwa Strażnica w latach 1879-2011*, (Warszawa 2012).

Adamczyk H., *Organizacja*, (Głogów 2010) [Książka wydana wcześniej pt.: *Dinozaury mogą wymrzeć na własne życzenie* (2006) i *Świadkowie Jehowy – historia działalności przemian* (2007)].

Frey J., *Chłód od raj*, (Wrocław 2002).

Kulig T., *Fałszywym prorokom nie!*, (Olkusz 1994).

Lesiak M., *Inny świat* (Brzezia Łąka 2017).

Rient R., „*Świadek*”. *Człowiek, który opuścił Jehowę* (Warszawa 2015).

Pomazańcowy K., *Jak pomóc świadkom Jehowy poznać prawdę?* (Krzywiczyny 2014).

Król K., Niski K. i inni, *Uratować choć jedno życie* (bez miejsca wydania, 2014).

Paw M., *Niegodna* (podtytuł *Prawdziwa opowieść o dorastaniu i życiu Świadków Jehowy*), (Wrocław 2019).

Stachowicz G., *Czekając na Armagedon* (2020).

Owczarska A., *Odstępczyni* (2021).

Nerdoni H., *Moja długa droga do wolności* (2021).

Deckert A., *Armagedon był już wczoraj* (2022).

Kilka książek napisał też były Świadek Jehowy T. Połgensek, ale one w dużym stopniu wprowadzają doktryny, których on teraz naucza, a które poprzez te publikacje promuje.

Wyjątkiem są tu poniższe trzy książki (pozostałe patrz podany link):

Połgensek T., *Zanim zostaniesz Świadkiem Jehowy – przeczytaj*, (Gdynia 1994).

Połgensek T., *Zanim zostaniesz Świadkiem Jehowy przeczytaj!*, (Gdynia 2013 [wydanie rozszerzone poprzedniej książki]).

Połgensek T., *Świadkowie Jehowy zdemaskowani* (Gdynia 2003).

<http://sn.org.pl/content/ksi%C4%85%C5%BCKi>

Trzeba tu dodać, że wśród polskich byłych Świadków Jehowy krąży ‘w drugim obiegu’ (wersja elektroniczna), przetłumaczona na język polski, także druga

książka R. Franza pt. *W poszukiwaniu chrześcijańskiej wolności* (bez daty i miejsca wydania). Wydana została ona po angielsku po raz pierwszy w roku 1991 (wyd. 2, 2007; tytuł oryginalny: *In Search of Christian Freedom*). Oficjalnie ukazała się ona między innymi w roku 2007 w języku czeskim.

O konkretnych byłych Świadkach Jehowy, opisując ich życie, mówią również poniższe książki:

Delporte Ch., *Świadkowie Jehowy. Ofiary mówią*, (Warszawa 2003).

Ritchie J., *Tajemniczy świat sekt i kultów*, (Warszawa 1994), rozdział 9, *Więźniowie Strażnicy – Świadkowie Jehowy*, s 159-176.

Fels G., *Byliśmy ofiarami ofiar. Byli Świadkowie Jehowy przerywają milczenie* (Poznań 2018), rozdz. *Byliśmy świadkami Jehowy; Były członek Ciała Kierowniczego świadków Jehowy przerywa milczenie* (s. 31-89). Publikacja opisuje też niektóre akcje organizowane przez byłych Świadków Jehowy w Polsce. Wymienione są w niej głównie następujące osoby: Iza i Alek (Kociemba), Ola i Robert (Berlin) oraz Agnieszka (Córka Weterana).

Książkę o Świadkach Jehowy wydali też Adwentyści Dnia Siódmego. Choć nie napisał jej były Świadek Jehowy, ale autor opisał swoją rodzinę, która należała do tej organizacji. Przewija się przez nią też promowanie nauk adwentystycznych. Ta sama książka ukazała się w Polsce pod dwoma tytułami:

Price E. B., *Nieomyślność Strażnicy*, (Podkowa Leśna 1992 [drugi tytuł: *Dlaczego moja matka nie została świadkiem Jehowy?*, 2008]).

Autor tego artykułu uważa, że najlepszymi autorami książek o Świadkach Jehowy są byli członkowie tej organizacji (na Zachodzie to oni głównie publikują). To samo dotyczy tłumaczeń dokonywanych z innych języków. Oni najlepiej znają specyficzny język Towarzystwa Strażnica oraz mentalność Świadków Jehowy, do których głównie kierowane są te publikacje. Z tych właśnie powodów autor tego artykułu, gdy wydawał swoje kolejne książki, korzystał z tłumaczeń, współpracy i korekt byłych Świadków Jehowy. Szczególne podziękowanie za to składa Sz. Matusiakowi i Liberalowi, choć i inne osoby angażował do pomocy od czasu do czasu, którym również dziękuje.

Również dziękuję też wszystkim innym byłym Świadkom Jehowy, którzy byli mi pomocni przy spisaniu tej ich historii.

Włodzimierz Bednarski

źródło: <https://www.apologetyka.info/swiadkowie-jehowy/byli-swiadkowie-jehowy-w-polsce-na-wikipedii-i-ich-skrotowa-historia,1095.htm>